

Wie worden slachtoffer van veelvoorkomende criminaliteit?

Harry Huys

Ruim een kwart van Nederlandse inwoners gaf in 2006 aan slachtoffer geweest te zijn van veelvoorkomende criminaliteit zoals geweld- en vermogensdelicten. Leeftijd van het slachtoffer en stedelijkheid van de buurt zijn de belangrijkste kenmerken die een rol spelen: de kans om slachtoffer te worden neemt af met de leeftijd en toe met de mate van stedelijkheid. Andere persoonskenmerken als geslacht, herkomst en opleidingsniveau vertonen minder samenhang met slachtofferschap. De sociaaleconomische status van een buurt heeft minder invloed dan verwacht zou kunnen worden.

1. Inleiding

Veiligheid is een thema dat politiek en maatschappelijk hoog op de agenda staat. Dit blijkt onder meer uit het veiligheidsprogramma 'Naar een veiliger samenleving' van het kabinet en de uitwerking daarvan in het Grote Steden Beleid (GSB). Het veiligheidsprogramma beoogt de veiligheid in de Nederlandse samenleving aanzienlijk te verbeteren.

Slachtofferschap van criminaliteit is een belangrijk aspect van (on)veiligheid. Wie slachtoffer wordt van een delict hangt samen met een aantal persoons- en buurtkenmerken. Zo komt in vele onderzoeken naar voren dat jongeren vaker slachtoffer zijn dan ouderen, en personen in stedelijke gebieden vaker dan bewoners van het platteland. Daarnaast vindt volgens de CBS-slachtofferenquêtes meer dan de helft van alle ondervonden criminaliteit plaats in de eigen buurt of wijk, en een kwart elders in de eigen woongemeente. Kenmerken van de eigen woonomgeving kunnen dus ook een belangrijke rol spelen.

De centrale vraag in dit artikel is welke kenmerken van personen en van de woonomgeving van invloed zijn op slachtofferschap. Om deze vraag te beantwoorden, zijn de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor (VMR) gebruikt. In deze enquête is aan ruim 20 duizend personen van vijftien jaar en ouder gevraagd of zij slachtoffer geweest zijn van een aantal delicten. Deze gegevens zijn gekoppeld aan een aantal bij het CBS beschikbare relevante gegevens uit andere bronnen (bijvoorbeeld registers), wat in veel andere (slachtoffer)enquêtes niet mogelijk is.

Paragraaf 2 bevat enkele theoretische inzichten over oorzaken van slachtofferschap. In paragraaf 3 is de totale omvang van slachtofferschap beschreven naar verschillende kenmerken. Paragraaf 4 gaat nader in op slachtofferschap van enkele afzonderlijke soorten delicten. Paragraaf 5 geeft de belangrijkste conclusies weer. De technische toelichting in paragraaf 6 besluit dit artikel.

2. Theoretische noties van slachtofferschap

De *algemene gelegenheidstheorie* bevat aanknopingspunten voor een verklaring van verschillen in slachtofferschap tussen bevolkingsgroepen. Deze theorie stelt dat de kans op slachtofferschap afhankelijk is van de leefstijl en routineactiviteiten van personen, waarbij zij zelf of hun bezittingen in contact komen met potentiële daders. Hierbij worden drie risicofactoren onderscheiden: de *aanwezigheid* van gemotiveerde daders, de *aantrekkelijkheid* van het doelwit, en de mate waarin het doelwit wordt *bescherm*d (zie Wittebrood, 2006). Deze risicofactoren zijn zowel op individueel niveau te onderscheiden als binnen een sociale context, bijvoorbeeld buurten. Bepaalde plekken zoals stadscentra en uitgaansgebieden worden door potentiële daders en slachtoffers drukker bezocht. Daders plegen hun delict vaak op plaatsen waarmee ze goed bekend zijn. In een dergelijke sociale context gaat het om de concentratie van potentiële daders, van aantrekkelijke doelwitten, van technische en sociale maatregelen ter bescherming, maar ook om de sociale controle binnen een gebied. Volgens de zogenaamde *sociale-desorganisatietheorie* kunnen een lage *sociaaleconomische status*, een hoge *etnische heterogeniteit* en een hoge *verhuismobiliteit* leiden tot een vermindering van de sociale controle in een lokale gemeenschap. Hierdoor is de sociale bescherming van mogelijke doelwitten lager en de kans op slachtofferschap hoger.

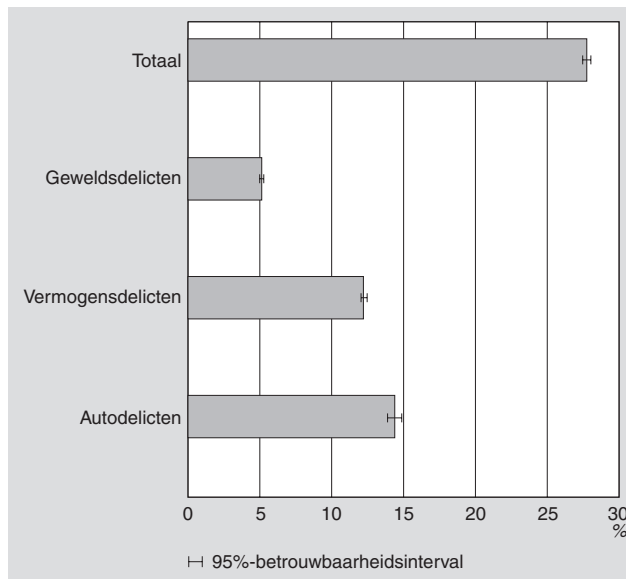
Variabelen als leeftijd, opleiding, inkomen en stedelijkheid kunnen in dit kader als indicatoren dienen voor de aangeduide risicofactoren (vergelijk Wittebrood, 2006). Verschillen in leefstijl en routineactiviteiten hangen onder meer samen met leeftijd. Jongeren zijn bijvoorbeeld mobieler en gaan vaker uit, waardoor zij een grotere kans hebben om met potentiële daders in aanraking te komen. Ook hangen bepaalde voor daders aantrekkelijke eigenschappen of attributen (bijvoorbeeld bezit van mobieltjes en uiterlijk) deels samen met leeftijd. Bovendien is de kans dat daders en slachtoffers elkaar treffen vooral groot in de grote stad en veel minder op het platteland. Ook is de mate van sociale controle in de grote stad over het algemeen kleiner.

Het bezit van aantrekkelijke doelwitten zoals auto's en kostbare inboedel hangt samen met sociaaleconomische kenmerken als opleiding en inkomen. Dit geldt ook voor de mogelijkheid om doelwitten te beschermen. Inkomen en ook opleiding kan volgens deze inzichten dus twee tegenstrijdige effecten hebben op de kans op slachtofferschap. Enerzijds meer aantrekkelijke attributen, anderzijds meer middelen om deze attributen te beschermen.

3. Slachtofferschap totaal

Van alle inwoners van vijftien jaar en ouder was in 2006 ruim een kwart slachtoffer van veelvoorkomende criminaliteit (een slachtoffer is een persoon die een of meer malen een delict, behorend tot veelvoorkomende criminaliteit, heeft ondervonden in de voorgaande twaalf maanden). Ongeveer 5 procent werd slachtoffer van een of meer geweldsdelicten (mishandeling, bedreiging, ongewenste seksuele intimiteiten) en 12 procent van een vermogensdelict (inbraak of poging hiertoe, fietsdiefstal, zakkenrollerij, beroving). Van de autogebruikers had 14 procent te maken met diefstal of beschadiging waarbij de auto het doelwit was.

1. Slachtofferschap van veelvoorkomende criminaliteit, 2006

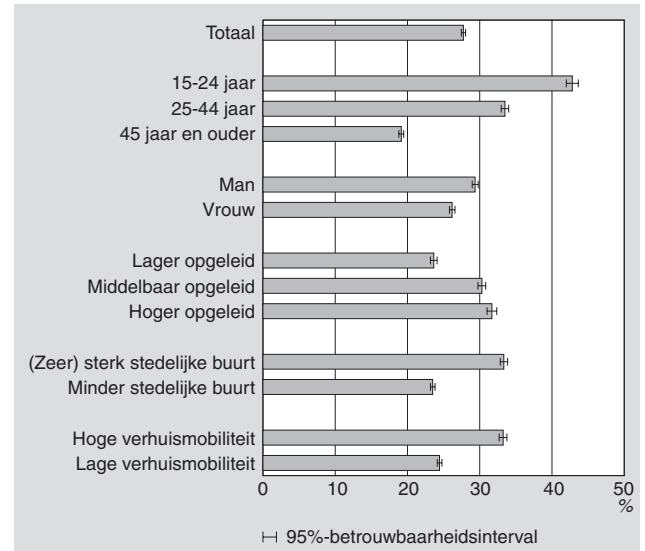
Niet iedereen loopt echter even veel risico om slachtoffer te worden of heeft te maken met dezelfde vormen van criminaliteit. Hierbij spelen de kenmerken van de personen en van de buurt waarin zij wonen een rol.

Bij kenmerken van personen gaat het onder meer om leeftijd, geslacht, opleiding, herkomst, en de samenstelling en het inkomen van het huishouden waartoe iemand behoort. Deze kenmerken sluiten voor een deel aan op in de vorige paragraaf genoemde theoretische inzichten. Gegevens over de buurt waarin de personen wonen hebben betrekking op bijvoorbeeld de mate van stedelijkheid, de sociaal-economische status, de leeftijdssamenstelling en de verhuismobiliteit van de buurt. Ook in andere onderzoeken naar slachtofferschap wordt een aantal van deze kenmerken genoemd (zie bijvoorbeeld Wittebrood, 2006).

3.1 Persoonskenmerken

Ook uit de Veiligheidsmonitor 2006 blijkt dat jongeren vaker slachtoffer worden dan ouderen. Van de 15–24-jarigen was meer dan vier op de tien slachtoffer, tegenover minder dan twee op de tien van de 45-jarigen en ouder. Ook wanneer rekening wordt gehouden met de reeds genoemde persoons- en buurtkenmerken speelt leeftijd een eigen duidelijke rol.

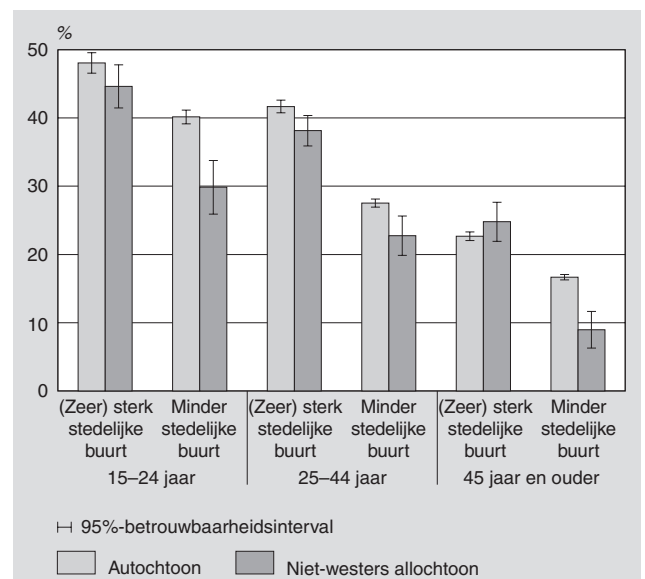
2. Slachtofferschap van veelvoorkomende criminaliteit naar een aantal achtergrondkenmerken, 2006

Mannen worden iets vaker slachtoffer van een delict dan vrouwen (29 tegen 26 procent). Ook opleidingsniveau speelt een rol: personen met een hogere opleiding zijn vaker slachtoffer dan personen met een lagere opleiding (32 tegen 24 procent). De verschillen naar geslacht en opleiding blijven bestaan wanneer rekening gehouden wordt met de andere kenmerken.

Niet-westerse allochtonen worden vaker slachtoffer dan autochtonen (33 tegen 27 procent). Maar wanneer rekening wordt gehouden met andere kenmerken als leeftijd en stedelijkheid blijkt het juist andersom te zijn. Binnen dezelfde leeftijdsgroep en dezelfde stedelijkheidsgraad van de buurt zijn niet-westerse allochtonen even vaak of zelfs minder vaak slachtoffer dan autochtonen. Dat het totaalcijfer voor niet-westerse allochtonen hoger ligt, komt doordat onder hen relatief veel jongeren en bewoners van sterk stedelijke buurten voorkomen, groepen met een hoger risico op delicten.

3. Slachtofferschap naar herkomst, leeftijd en stedelijkheid, 2006

Werkzamen zijn vaker slachtoffer dan niet-werkzamen (30 tegen 25 procent). Dit verschil verdwijnt niet wanneer rekening gehouden wordt met andere kenmerken. Ook de huishoudenssamenstelling hangt samen met de kans op slachtofferschap. Vooral personen uit eenoudergezinnen zijn vaker slachtoffer; personen behorend tot een (echt)paar zonder kinderen zijn dit minder vaak. Deze verschillen blijven ook na correctie voor leeftijd en andere kenmerken. Eenpersoonshuishoudens en personen uit huishoudens van (echt)paren met kinderen zitten hier tussen in. Personen uit huishoudens met lagere inkomens zijn iets vaker slachtoffer dan personen uit huishoudens met een middeninkomen (30 procent tegen 26 procent), terwijl personen uit huishoudens in de hoogste inkomensgroepen nauwelijks afwijken van het algemene gemiddelde. Dit geldt ook na correctie voor andere kenmerken.

3.2 Buurtkenmerken

Dat inwoners van stedelijke buurten vaker slachtoffer worden dan die uit een meer landelijke omgeving wordt ook in de Veiligheidsmonitor bevestigd. Een op de drie inwoners van sterk stedelijke buurten werd slachtoffer, tegen een kwart van de inwoners van minder stedelijke buurten. Deze stedelijkheid van de buurt blijft ook na correctie voor andere kenmerken duidelijk van invloed.

Bewoners van sociaaleconomisch zwakkere buurten (buurten met een hoog aandeel lage inkomens, uitkeringsontvangers en/of niet-westerse allochtonen) worden ook vaker slachtoffer. Maar deze buurtkenmerken spelen in combinatie met andere kenmerken slechts een beperkte rol, uitgezonderd het aandeel uitkeringsontvangers. Dit komt omdat deze buurten zich voor een belangrijk deel in de grote stad bevinden. En deze stedelijkheid van de buurt verklaart, zoals eerder geconstateerd, een groot deel van de kans op slachtofferschap.

Wel zijn inwoners van buurten waar de bewoners in hoog tempo komen en gaan (een hoge verhuismobiliteit) vaker slachtoffer dan personen in buurten met een meer stabiele bevolking. In buurten met veel verhuizingen was een op de drie inwoners slachtoffer, tegenover een kwart van de bewoners van buurten met relatief weinig verhuismobiliteit. Ook rekening houdend met andere kenmerken hangt de verhuismobiliteit samen met slachtofferschap.

4. Verschillen naar soort delict

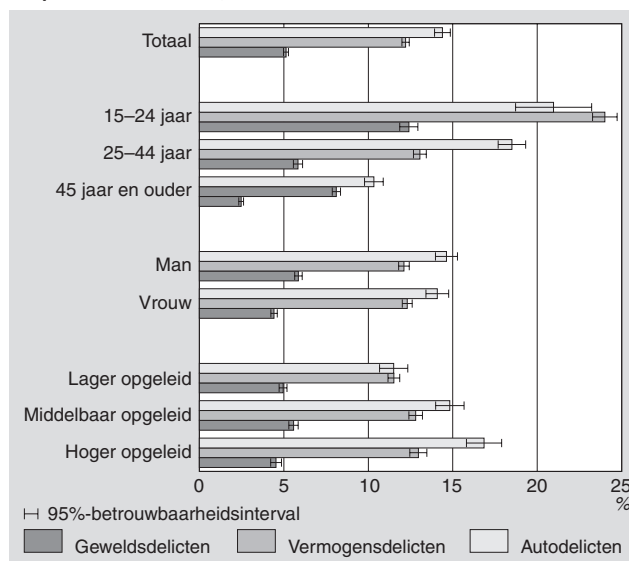
In de voorgaande paragraaf ging het over alle vormen van slachtofferschap samen. Maar het totaal van deze delicten is opgebouwd uit onderling verschillende soorten delicten. Bovendien kan de rol van de onderscheiden kenmerken per soort delict verschillen. Zo blijkt bijvoorbeeld leeftijd bij slachtofferschap van inbraak geen rol te spelen en is de kans op autovandalisme niet seksegebonden. (Huys & Rooduijn, 1991). De samenhang met achtergrondkenmerken wordt hier nader verkend voor geweldsdelicten, vermogensdelicten en autodelicten. Bij dit laatste delict hebben de uitkomsten alleen betrekking op de autogebruikers.

Voor de genoemde soorten delicten blijken opnieuw vooral leeftijd van de persoon en de stedelijkheid van de woonbuurt een eigen rol te spelen, ook na correctie voor andere kenmerken: meer slachtoffers op jonge leeftijd en bij hogere stedelijkheid. Ook voor andere kenmerken van personen en buurten bestaan er verschillen, maar deze samenhang geldt niet voor alle groepen van delicten of na correctie voor andere kenmerken.

Van de individuele kenmerken speelt geslacht wel een rol bij geweldsdelicten (meer mannen worden slachtoffer), maar niet bij vermogensdelicten en autodelicten. Het opleidingsniveau hangt juist niet samen met geweldsdelicten, maar wel met auto- en vermogensdelicten (meer slachtoffers bij een hogere opleiding). Dat er meer slachtoffers onder de werkzamen zijn geldt voor geweldsdelicten en autodelicten, maar niet voor vermogensdelicten.

Niet-westerse allochtonen zijn vaker slachtoffer van alle groepen van delicten, maar dit blijkt in samenhang met andere kenmerken niet meer te gelden. Ook hier geldt dat het cijfer voor niet-westerse allochtonen hoger ligt dan voor autochtonen doordat zij oververtegenwoordigd zijn in de jongere leeftijdsgroepen en in de stedelijke buurten.

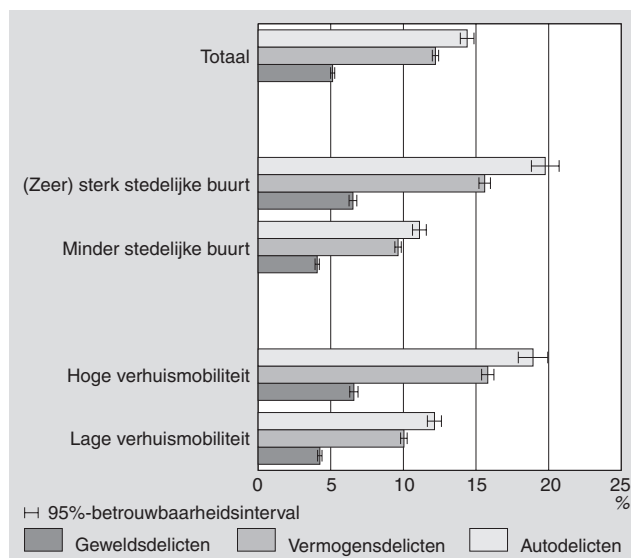
4. Slachtofferschap van veelvoorkomende criminaliteit naar persoonskenmerken, 2006

Niet alleen personen uit eenoudergezinnen, maar ook eenpersoonshuishoudens worden vaker slachtoffer van geweldsdelicten en vermogensdelicten. Maar dit geldt niet voor autodelicten, wanneer rekening wordt gehouden met alle andere kenmerken. Het inkomen van het huishouden speelt na correctie een rol bij vermogensdelicten en autodelicten: personen uit huishoudens met een beperkt inkomen worden vaker slachtoffer.

De sociaaleconomische status van de buurt (hoog aandeel lage inkomens, uitkeringsgerechtigden en/of niet-westerse allochtonen) hangt, wanneer rekening wordt gehouden met overige kenmerken, slechts in beperkte mate en per soort delict verschillend samen met slachtofferschap. Slachtofferschap van geweldsdelicten komt alleen relatief vaker

5. Slachtofferschap van veelvoorkomende criminaliteit naar buurtkenmerken, 2006

voor onder inwoners van buurten met veel allochtonen. Het percentage slachtoffers van vermogensdelicten is juist lager bij een hoog aandeel allochtonen, maar hoger bij een hoger aandeel uitkeringsgerechtigden in de buurt. En slachtoffers van autodelicten komen weer meer voor onder inwoners van buurten met veel lage inkomens.

De verhuismobiliteit speelt alleen bij vermogensdelicten een rol (meer slachtoffers bij een hogere mobiliteit). Ook de leeftijdssamenstelling van de buurt heeft, net als voor alle delicten samen, iets te maken met slachtofferschap: bewoners van buurten met een hoger aandeel jeugdigen, jongvolwassenen en volwassenen worden (iets) meer slachtoffer van geweldsdelicten, terwijl bewoners van buurten met relatief veel ouderen of kinderen iets minder slachtoffer worden van vermogensdelicten. Op autodelicten heeft de leeftijdssamenstelling van de buurt geen effect.

5. Samenvatting en conclusies

Niet alleen individuele maar ook buurtkenmerken hangen samen met slachtofferschap van veelvoorkomende criminaliteit. Leeftijd van de persoon en de stedelijkheid van de buurt zijn de belangrijkste kenmerken die voor alle vormen van slachtofferschap een rol spelen: de kans om slachtoffer te worden neemt af met de leeftijd en toe met de mate van stedelijkheid van de woonomgeving. Daarnaast spelen op individueel niveau ook het geslacht, het opleidingsniveau, de herkomstgroepering en de positie op de arbeidsmarkt van de persoon een rol, naast de samenstelling van het huishouden en het huishoudensinkomen. Op buurtniveau geldt dat voor de verhuismobiliteit, de sociaaleconomische status (aandeel lage inkomens, uitkeringsgerechtigden en allochtonen) en de leeftijdssamenstelling van de buurt. Maar deze kenmerken zijn niet altijd en niet bij alle vormen van slachtofferschap van belang.

Deze samenhangen zijn voor een deel in overeenstemming met de algemene gelegenheidstheorie en de sociale-desorganisatietheorie. Volgens deze theorieën is de

kans op slachtofferschap afhankelijk van de leefstijl en routineactiviteiten van personen, waarbij de aanwezigheid van mogelijke slachtoffers en daders op bepaalde plekken, de aantrekkelijkheid en de bescherming van mogelijke doelwitten een rol spelen, zowel individueel als binnen een sociale context. De sociale controle in een buurt, en daarmee de sociale bescherming, hangt samen met de mate van sociale desorganisatie. Leeftijd, stedelijkheid en andere variabelen vormen in dit kader indicatoren van de verschillen in leefstijl en routineactiviteiten, de kans op bezit of aanwezigheid van aantrekkelijke attributen, of de mate van sociale controle.

Toch komen enkele resultaten niet volledig overeen met deze theorieën. Zo is de rol van de sociaaleconomische status van de buurt minder groot dan volgens de sociale-desorganisatietheorie te verwachten is. Mogelijk is de invloed van de stedelijkheid van de buurt op zichzelf (concentratie van daders en slachtoffers, sociale controle) groter dan van de sociaaleconomische status (aantrekkelijkheid van doelwitten, mogelijkheden tot fysieke bescherming).

De resultaten geven mede daarom aanleiding tot een aantal vervolgvragen. Zo hoeven de gekozen achtergrondvariabelen en hun categorisering niet de optimale resultaten op te leveren. In dit artikel is alleen globaal nagegaan of bepaalde objectieve kenmerken een rol spelen bij de kans op slachtofferschap. Specifieke omstandigheden voor bepaalde delicten of intermediaire factoren (bijvoorbeeld preventiemaatregelen, sociale cohesie, de verloederding van de buurt), die wel in de Veiligheidsmonitor zijn gemeten, zijn hier niet meegenomen. Ook beschikbare informatie uit registraties is nog niet optimaal benut. Te denken valt ook aan dynamische analyses, waarbij veranderingen in de tijd in buurten worden gerelateerd aan slachtofferschap. Zo is bekend dat in buurten die in korte tijd zijn verbeterd een grotere kans bestaat op slachtofferschap (Van Wilsem, 2003; Van Wilsem et al, 2006).

Technische toelichting

De gegevens in dit artikel zijn gebaseerd op de Veiligheidsmonitor Rijk 2006 (VMR 2006). De VMR is een grootschalig landelijk en regionaal onderzoek over aspecten van veiligheid en de relatie van burgers met de politie, dat in principe jaarlijks door het CBS wordt uitgevoerd in samenwerking met de ministeries van BZK en Justitie. In de VMR 2006 is in de periode januari tot en met medio maart 2006 aan ruim 20 duizend respondenten van vijftien jaar en ouder onder meer gevraagd of zij de voorgaande vijf jaar slachtoffer zijn geweest van vijftien vormen van veelvoorkomende criminaliteit, en zo ja, wanneer dat de laatste keer gebeurde. Het gaat hier om *gewelddelicten* (seksuele delicten, mishandeling, bedreiging), *vermogensdelicten* (poging tot inbraak, diefstal uit woning, fietsdiefstal, auto-diefstal, diefstal uit auto, portemonneediefstal met geweld, zakkenrollerij, overige diefstal), *vandalismedelicten* (vernietiging aan of diefstal vanaf de auto, overige vernielingen), *doorrijden na aanrijding* en *overige* (niet nader gespecificeerde) delicten. Per soort delict wordt iemand als slachtoffer geteld wanneer de datum van het laatste (meest recente) voorval valt binnen een periode van twaalf maanden voorafgaand aan de datum van het interview.

Doelvariabelen

Voor de meeste gegevens over slachtofferschap en onderzonden delicten wordt deze standaardindeling gehanteerd, inclusief een totaalcijfer voor alle delicten samen met uitzondering van overige delicten. Voor de analyse in deze bijdrage is een afwijkende indeling gehanteerd, waarbij de autogerelateerde delicten als een afzonderlijke groep zijn onderscheiden; de groep vermogensdelicten telt daardoor twee delictsoorten minder (autodiefstal, diefstal uit auto). De groep geweldsdelicten komt wel overeen met de standaardindeling. Verder zijn bij het totaalcijfer ook de overige delicten meegeteld. De groep vandalismedelicten (beperkt tot alleen overige vernielingen) is niet verder betrokken in de analyses.

Verder zijn alleen delicten meegeteld die in Nederland zijn gebeurd.

Achtergrondkenmerken

Met uitzondering van opleiding en autobezit, die rechtstreeks zijn gevraagd aan de respondenten, zijn de achtergrondkenmerken gebaseerd op gegevens over de respondent uit een steekproef uit de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA) en op daaraan via het Sociaal Statistisch bestand (SSB) of anderszins gekoppelde gegevens uit andere bestanden en registers, zoals de huishoudensstatistiek, de regionale inkomensstatistiek, en het wijk- en buurtregister. De persoonsgegevens hebben betrekking op de respondent zelf of het huishouden waartoe hij of zij behoort. De buurtgegevens zijn gebaseerd op kenmerken van het postcodegebied (vier cijfers) van het woonadres van de respondent.

De buurtindeling naar sociaaleconomische aspecten is afgeleid van een indeling in cumulatiegebieden die wordt gebruikt door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP), waarin de herkomst (aandeel allochtonen) en de sociaaleconomische kenmerken van een buurt (aandeel lage inkomens en uitkeringstrekkers) is gecombineerd. Deze indeling was primair bedoeld voor de beleidsontwikkeling van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen voor probleembuurten in het onderwijs.

Het steekproefdesign van de VMR is gericht op een even groot aantal respondenten (netto circa 750) per politieregio. Daardoor komen de verhoudingen in de steekproef niet overeen met die voor de werkelijke bevolking voor Nederland als geheel. De analyse is uitgevoerd in SPSS versie 14, waarin rekening kan worden gehouden met dit steekproefdesign.

Logistische regressie

De resultaten die met correctie voor andere achtergrondkenmerken worden aangeduid, zijn gebaseerd op een logistische regressie-analyse. Deze techniek is het meest geschikt om de relatie van een dichotome (ja/nee) doelvariabele zoals slachtofferschap met andere categorische kenmerken te analyseren. De doelvariabelen en de meeste achtergrondkenmerken zijn voor deze analyse gehercodeerd naar dichotome of categorische variabelen (bijvoorbeeld leeftijd in drie klassen). Als referentiecategorie van de achtergrondkenmerken is meestal de categorie met de laagste waarde gekozen.

Per variabele of categorie is in de betreffende tabellen telkens aangegeven of deze een significante relatie heeft met slachtofferschap. De odds ratio is een maatstaf voor de geschatte verhouding van het slachtofferpercentage in de betreffende categorie ten opzichte van de referentiecategorie, die standaard de waarde 1 heeft. Een waarde kleiner dan 1 wijst op een lager, een ratio groter dan 1 op een hoger slachtofferpercentage dan de referentiecategorie.

Literatuur

Eggen, A. Th. J., en W. van der Heide, (red.),
Criminaliteit en Rechtshandhaving 2004 – ontwikkelingen en samenhangen.

CBS/WODC, 2005. (Boom juridische uitgevers)

Huys, H.W.J.M., & M.J. Rooduijn,
Profiles of victims of frequent types of crime
[Paper for the International Conference of Law and Society,] 1991

Van Wilsem, Johan,
Crime and context – The Impact of Individual, Neighborhood, City and Country Characteristics on Victimization
[diss. Nijmegen,] 2003

Van Wilsem, Johan, Karin Wittebrood & Nan Dirk de Graaf,
Socioeconomic Dynamics of Neighborhoods and the Risk of Crime Victimization: A Multilevel Study of Improving, Declining, and Stable Areas in the Netherlands
Social Problems 53 (2006) nr. 2, pp 226 – 247.

Wittebrood, Karin,
Slachtoffers van criminaliteit: Feiten en achtergronden
Den Haag (Sociaal en Cultureel Planbureau), 2006

Tabel 1
Slachtofferschap in twaalf maanden van veelvoorkomende criminaliteit (totaal) naar een aantal achtergrondkenmerken, 2006

	Steekproefaantal		Slachtoffer- schap	Significantie ¹⁾	Odds ratio	Significantie ²⁾
	Totaal	Auto- gebruikers				
	<i>abs.</i>		%			
Totaal	20 865	13 767	27,8			
Leeftijd						
15–24 jaar	3 026	766	42,8	+	1,00	
25–44 jaar	7 177	5 594	33,5	+	0,59	–
45 jaar en ouder	10 662	7 407	19,1	–	0,31	–
Geslacht						
Man	9 891	7 414	29,4	+	1,00	
Vrouw	10 974	6 353	26,2	–	0,91	–
Opleidingsniveau						
Lager	7 495	3 767	23,6	–	1,00	
Middelbaar	6 087	4 353	30,3	+	1,26	+
Hoger	3 888	3 177	31,7	+	1,51	+
Herkomst						
Autochtoon, westers allochtoon, anders	19 743	13 264	27,2	–	1,00	
Niet-westers allochtoon	1 122	503	33,4	+	0,79	–
Positie op arbeidsmarkt						
Werkzaam	12 018	9 195	29,9	+	1,00	
Niet werkzaam	8 847	4 572	25,2	–	0,89	–
Samenstelling huishouden						
Eenpershuishouden	2 907	1 686	29,5	+	1,02	
Eenoudergezin	1 184	596	37,4	+	1,27	+
(Echt)paar zonder kinderen	6 629	4 751	22,2	–	0,92	–
(Echt)paar met kinderen	9 977	6 658	29,5	+	1,00	
Besteedbaar huishoudensinkomen						
Laagste 30%	6 197	3 695	29,6	+	1,10	+
Middelste 30–70%	8 266	5 567	25,9	–	1,00	
Hoogste 30%	6 197	4 394	27,7		1,05	
Stedelijkheid buurt						
(Zeer) sterk stedelijke buurt	7 677	4 571	33,3	+	1,43	+
Minder stedelijke buurt	13 157	9 176	23,5	–	1,00	
Sociaaleconomische status buurt						
Geen indicatie ³⁾	12 092	8 424	24,3	–		
Wel indicatie ³⁾	8 773	5 343	31,6	+		
w.o. met veel lage inkomens ⁴⁾	3 562	2 007	33,4	+	0,99	
w.o. met veel uitkeringsontvangers ⁴⁾	4 571	2 627	33,0	+	1,13	+
w.o. met veel allochtonen ⁴⁾	6 573	3 889	32,6	+	0,97	
Verhuismobiliteit in buurt						
Hoog	6 611	3 949	33,2	+	1,16	+
Laag	14 254	9 818	24,4	–	1,00	
Leeftijdssamenstelling buurt						
Buurt met veel kinderen (<15 jaar) ⁴⁾	10 354	7 102	26,9	–	1,00	
Buurt met veel jeugd (15–24 jaar) ⁴⁾	9 095	5 725	30,8	+	1,06	+
Buurt met veel jongvolwassenen (25–44 jaar) ⁴⁾	9 400	6 080	31,5	+	1,07	+
Buurt met veel volwassenen (45–64 jaar) ⁴⁾	11 084	7 589	25,3	–	1,04	
Buurt met veel ouderen (65+ jaar) ⁴⁾	9 093	5 930	24,9	–	0,94	

¹⁾ ‘+’ betekent significant hoger dan gemiddeld; ‘–’ significant lager dan gemiddeld.

²⁾ De odds ratio van de referentiecategorie = 1. ‘+’ betekent significant hoger dan referentiecategorie; ‘–’ significant lager dan referentiecategorie.

³⁾ Niet in de regressieanalyse opgenomen.

⁴⁾ De referentiecategorie is het complement van de groep (niet in tabel opgenomen).

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk 2006.

Tabel 2
Slachtofferschap in afgelopen twaalf maanden van enkele delictsgroepen naar een aantal achtergrondkenmerken, 2006

	Gewelddelicten				Vermogensdelicten				Autodelicten ¹⁾			
		Signi- ficantie ²⁾	Odds ratio	Signi- ficantie ³⁾		Signi- ficantie ²⁾	Odds ratio	Signi- ficantie ³⁾		Signi- ficantie ²⁾	Odds ratio	Signi- ficantie ³⁾
	%				%				%			
Totaal	5,1				12,2				14,4			
Leeftijd												
15–24 jaar	12,4	+	1,00		24,0	+	1,00		21,0	+	1,00	
25–44 jaar	5,8		0,42	–	13,1		0,45	–	18,5	+	0,88	
45 jaar en ouder	2,5	–	0,18	–	8,1	–	0,28	–	10,3	–	0,48	–
Geslacht												
Man	5,9	+	1,00		12,1		1,00		14,6		1,00	
Vrouw	4,4	–	0,79	–	12,3		1,03		14,1		0,99	
Opleidingsniveau												
Lager	5,0		1,00		11,5	–	1,00		11,5	–	1,00	
Middelbaar	5,6	+	1,01		12,8		1,10	+	14,8		1,20	+
Hoger	4,5	–	1,02		13,0	+	1,36	+	16,9	+	1,39	+
Herkomst												
Autochtoon, westers allochtoon, anders	4,9		1,00		11,6	–	1,00		13,9			
Niet-westers allochtoon	6,9	+	0,83		18,0	+	0,90		21,9	+	1,00	
Positie op arbeidsmarkt												
Werkzaam	5,5	+	1,00		11,8		1,00		15,6	+	1,00	
Niet werkzaam	4,7	–	0,83	–	12,7		1,05		12,1	–	0,87	–
Samenstelling huishouden												
Eenpershuishouden	6,0	+	1,25	+	14,5	+	1,12	+	16,4	+	1,09	
Eenoudergezin	10,3	+	1,53	+	20,9	+	1,48	+	17,9	+	1,20	
(Echt)paar zonder kinderen	3,0	–	0,86	–	8,7	–	0,83	–	12,3	–	1,02	
(Echt)paar met kinderen	5,5	+	1,00		12,5		1,00		14,7		1,00	
Besteedbaar huishoudensinkomen												
Laagste 30%	5,8	+	1,04		14,6	+	1,14	+	15,9	+	1,17	+
Middelste 30–70%	4,6	–	1,00		10,6	–	1,00		13,4		1,00	
Hoogste 30%	5,0		1,05		11,3	–	0,98		13,8		1,12	
Stedelijkheid buurt												
(Zeer) sterk stedelijke buurt	6,5	+	1,21	+	15,6	+	1,40	+	19,8	+	1,62	+
Minder stedelijke buurt	4,1	–	1,00		9,6	–	1,00		11,1	–	1,00	
Sociaaleconomische status buurt												
Geen indicatie ⁴⁾	3,9	–			10,0	–			12,1	–		
Wel indicatie ⁴⁾	6,5	+			14,7	+			17,4	+		
w.o. met veel lage inkomens ⁵⁾	6,8	+	0,91		16,7	+	1,01		20,6	+	1,26	+
w.o. met veel uitkeringsontvangers ⁵⁾	6,9	+	1,13		16,3	+	1,22	+	18,8	+	0,98	
w.o. met veel allochtonen ⁵⁾	6,9	+	1,27	+	15,1	+	0,90	–	19,0	+	1,02	
Verhuismobiliteit in buurt												
Hoog	6,6	+	1,07		15,8	+	1,18	+	18,9	+	1,10	
Laag	4,2	–	1,00		10,0	–	1,00		12,1	–	1,00	
Leeftijdssamenstelling buurt												
Buurt met veel kinderen (<15 jaar) ⁵⁾	4,8		0,95		11,2	–	0,92	–	13,3	–	0,96	
Buurt met veel jeugd (15–24 jaar) ⁵⁾	6,1	+	1,13	+	13,9	+	0,97		16,4	+	1,04	
Buurt met veel jongvolwassenen (25–44 jaar) ⁵⁾	6,3	+	1,21	+	14,3	+	1,03		17,0	+	1,05	
Buurt met veel volwassenen (45–64 jaar) ⁵⁾	4,4	–	1,13	+	10,5	–	0,96		12,6	–	1,01	
Buurt met veel ouderen (65+ jaar) ⁵⁾	4,3	–	0,99		10,6	–	0,84	–	13,2	–	0,97	

¹⁾ Alleen autogebruikers.

²⁾ ‘+’ betekent significant hoger dan gemiddeld; ‘–’ significant lager dan gemiddeld.

³⁾ De odds ratio van de referentiecategorie = 1. ‘+’ betekent significant hoger dan referentiecategorie; ‘–’ significant lager dan referentiecategorie.

⁴⁾ Niet in regressieanalyse opgenomen.

⁵⁾ De referentiecategorie is het complement van de groep (niet in tabel opgenomen).

Bron: Veiligheidsmonitor Rijk 2006.